

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТРУБНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Об'єктивною необхідністю успішного функціонування вітчизняних промислових підприємств у сучасних умовах господарювання є використання інноваційних підходів у всіх напрямках діяльності, а, отже, підвищення свого інноваційного потенціалу. Вирішення даної проблеми важливо як у теоретико-методологічному аспекті, зважаючи на відносну новизну проблеми і, відповідно, недостатній рівень її вивченості, так і у практичному.

Авторське бачення та обґрунтування низки теоретичних та методичних питань оцінки інноваційного потенціалу підприємства викладено у декількох наукових працях. Найбільш повне відображення вони знайшли у колективній монографії [1].

Апробацію розробленої авторами методики інтегральної оцінки інноваційного потенціалу здійснено в умовах ВАТ «ІНТЕРПАЙП Новомосковський трубний завод» (надалі ВАТ «ІНТЕРПАЙП НмТЗ»). Для розрахунку одиничних кількісних показників (показників, що характеризують кадрову, виробничо-технологічну, наукову, фінансово-економічну складові потенціалу) використано інформаційну базу підприємства. Для оцінки складової «інноваційна культура», яка характеризується виключно якісними одиничними параметрами, була сформована експертна група з числа керівних працівників заводу, компетентних у даному питанні, і фахівців-науковців. Ця ж група задіяна для визначення вагомості складових інноваційного потенціалу і подальшого розрахунку відповідних коефіцієнтів з використанням методу упорядкування та попарного порівняння показників. Що стосується значущості окремих показників у межах кожної складової, то з цією метою нами застосовано методичний підхід, опис якого наведено в [1].

Наступним кроком проведення оцінки інноваційного потенціалу був розрахунок стандартизованих одиничних показників. При цьому еталонне значення якісних одиничних параметрів, визначених експертним шляхом, прийнято на рівні 5 балів (саме за такою шкалою було запропоновано експертам оцінити рівень інноваційної культури). Еталонні значення для показників «кількість науково-дослідних робіт, що виконуються на підприємстві» та «кількість науково-дослідних робіт, що виконуються на підприємстві спільно з науково-дослідними інститутами» були прийняті на рівні найкращих по підприємству протягом останніх років; для коефіцієнтів придатності обладнання та автономії – на рівні загально застосовуваних еталонних значень, а для індексу прибутковості – 1,3, враховуючи рівень прибутковості інноваційної продукції, що знаходиться на стадії виходу на ринок 30% [2]. Для всіх інших показників, за відсутності загальноприйнятих значень, еталонні показники розраховані на базі інформації статистичного збірника «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» [3].

Розраховані по ВАТ «ІНТЕРПАЙП НмТЗ» значення інтегрального показника інноваційного потенціалу за два роки склали 0,49 і 0,54. Що ж стосується абсолютних значень показника, то їх інтерпретація за побудованою авторами шкалою свідчить про наступне. У базисному році показник інноваційного потенціалу знаходився на рівні, нижче середнього; стан інноваційної активності на підприємстві був незадовільним, втім інноваційна діяльність, хоча і в незначному обсязі, здійснювалась. У звітному періоді цей показник підвищився і досяг середнього рівня; стан інноваційної активності можна вважати задовільним. Зокрема, покращилися показники наукової та кадрової складової. Груповий показник фінансово-економічної складової знизився, що відбулося переважно через погіршення фінансової стійкості підприємства. Негативної тенденції зазнав також груповий показник виробничо-технологічної складової потенціалу.

Таким чином, найслабкішими ланками інноваційного потенціалу досліджуваного підприємства є виробничий та фінансовий напрямки. Зважаючи на це, запропоновано Програму підвищення інноваційної активності, яка включає чотири науково-дослідних роботи (НДР) та інноваційно-інвестиційний проект з освоєння нових видів продукції, потребу у яких визначено в результаті маркетингових досліджень. Загальний обсяг інвестицій на Програму визначено у розмірі 15,7 млн грн, у т.ч., витрати на власно проект – 15,3 млн грн. Дохідність інвестицій у НДР становитиме 29%. Розраховані показники ефективності проекту (NPV – 12,1 млн грн, DPB – 2,1 роки, PI – 1,79 грн/грн) свідчать про економічну доцільність його впровадження.

Інтегральний показник інноваційного потенціалу ВАТ «ІНТЕРПАЙП НмТЗ» після впровадження Програми суттєво підвищиться і складе 0,67, тобто рівень потенціалу буде знаходитись між середнім та високим. Разом з тим підприємству потрібно збільшувати фінансування науково-дослідної діяльності й приділити увагу кадровій політиці та розвитку інноваційної культури.

1. Сучасні технології управління на підприємстві: колективна монографія / під заг. ред. К.Ф. Ковальчука. - Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2013. – 288с. - С. 62-72.

2. Ігнашкіна Т.Б. Інноваційно-інвестиційний проект: розробка, документування, фінансування / Т.Б. Ігнашкіна, О.В. Товкань. – Дніпропетровськ: Дріант, 2012. – 36 с.

3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. – К.: ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України». – 2011. – 282 с.

Ігнашкіна, Т. Б. Про результати оцінки інноваційного потенціалу трубного підприємства [Текст] / Т. Б. Ігнашкіна // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. - С. 101-102.